ทะเบียนปราชญ์ชาวบ้านภูมิปัญญาท้องถิ่นตำบลวังแสง

ภูมิปัญญาด้านแพทย์แผนไทย “หมอยาสมุนไพร”

ข้อมูลทั่วไป ชื่อนายบุญถม พันธุ์สะอาด วัน/เดือน/ปีเกิด ๑๔ สิงหาคม ๒๕๐๕ อายุ ๖๐ ปี อาชีพ เกษตรกรทำนา
ที่อยู่ เลขที่ ๔๐ หมู่ที่ ๒ บ้านคอนสาร ตำบลวังแสง อำเภอแกดำ จังหวัดมหาสารคาม
เบอร์โทรติดต่อ ๐๖-๒๔๙๔-๐๖๑๒

ลักษณะของภูมิปัญญา ลักษณะเป็นภูมิปัญญาดั้งเดิมที่ได้รับความรู้จากบรรพบุรุษ คือปู่ และครูบาหวด พระอาจารย์ที่เคยบวชเรียนในสมัยก่อนที่จังหวัดเลย ศึกษาจากคำบอกเล่าและเรียนรู้ด้วยตัวเองตั้งแต่นั้นเป็นเวลาหลายสิบปีแล้ว โดยจดบันทึกไว้เป็นตำรับยาเพื่อให้คนรุ่นใหม่ได้ศึกษาเรียนรู้ต่อยอดต่อไป

ความภาคภูมิใจ **ได้รับการรับรองเป็นหมอยาพื้นบ้าน โดยกระทรวงสาธารณสุข**_ในอดีตได้นำยาสมุนไพรร่วมจัดจำหน่ายในงานจัดนิทรรศการบุญบั้งไฟกบใหญ่แกดำ มีชาวบ้านให้ความสนใจเป็นจำนวนมาก

รายละเอียดข้อมูลความรู้เกี่ยวกับภูมิปัญญา/ภาพกิจกรรม

ขั้นตอน พ่อถมจะเสาะหาสมุนไพรชนิดต่างๆ ในท้องถิ่นตำบลวังแสง เพื่อนำมาเป็นตัวยาชนิดต่างๆ เถาว์หรือราก หรือกิ่งก้าน ก็นำมาผ่าให้เป็นชิ้นเล็กๆ ส่วนที่เป็นใบนำมาตากให้แห้งใช้เวลา ๖-๗ วัน เก็บรักษาในอุณหภูมิที่พอเหมาะ บางชนิดที่หายากก็จะกลับไปเก็บจากภูที่จังหวัดเลย ยาสมุนไพรพ่อถมแบ่งเป็น ๒ แบบ คือ ชนิดยาต้ม และยาฝน

- ชนิดยาฝน ปัจจุบันมีเครื่องบดและอบที่ทันสมัยเพื่อให้ได้ปริมาณยาที่มากขึ้น ตรงต่อความต้องการของลูกค้าหรือคนไข้ ตัวอย่าง ยาฝนหรือยาบดแก้วิงเวียนศีรษะ เบื่ออาหาร แก้ผอมแห้งแรงน้อย นอนไม่หลับ ยานางคำ รักษาโรคเบาหวานทุกชนิด มีส่วนผสมของเครือกอฮอและตัวยาอื่น ๆ เช่น ยาแก้จุกเสียด แน่นท้อง ยาลดไขมันในเลือด ขับสารพิษในร่างกาย ต้านอนุมูลอิสระ(สาเหตุของการเกิดโรคมะเร็ง) มีส่วนผสมของสมุนไพรไทยแท้ ปลูกเองได้ตามบ้าน ได้แก่ ขมิ้นชัน ขิง ข่า ตะไคร้ ภูคาว ฟ้าทะลายโจร เป็นต้น บรรจุในแคปซูลและถุงซิป อบในอุณหภูมิ ๒๕๐ ๐C ไม่เกิน ๕ นาที
- ชนิดยาต้ม จะรวบรวมสมุนไพรนานาชนิดบรรจุในถุงที่สะอาดเพื่อจะเตรียมให้กับคนไข้แต่ละโรค ใครเจ็บป่วยแบบไหนก็จะจัดชุดให้ไปต้มกินตามอาการของแต่ละคน เช่น รักษาประดงเส้น ปวดตามข้อ ยาบำรุงกำลัง ตับพิการอาหารไม่ย่อย ต้มกินทุกวันจนยารสจืด

ทะเบียนปราชญ์ชาวบ้านภูมิปัญญาท้องถิ่นตำบลวังแสง

ภูมิปัญญาด้านแพทย์แผนไทย “หมอชาวบ้าน(ยาสมุนไพร)”

<u>ข้อมูลทั่วไป</u>

๑. ชื่อ – สกุล นายสวาท ไชยปัญหา ชื่อเล่น พ่อหวาด
๒. วัน/เดือน/ปีเกิด ๓๑ มีนาคม ๒๔๘๙ อายุ ๗๕ ปี อาชีพ เกษตรกรทำนา
๓. สถานภาพ สมรสกับแม่แฉล้ม ไชยปัญหา อายุ ๗๕ ปี อาชีพ เกษตรกรทำนา
๔. ที่อยู่ เลขที่ ๗๘ หมู่ที่ ๓ บ้านขอนแก่น ต.วังแสง อ.แกดำ จ.มหาสารคาม
๕. เบอร์โทรติดต่อ ๐๙-๕๑๖๙-๒๑๙๔

<u>ลักษณะของภูมิปัญญาท้องถิ่น</u> ศึกษาเรียนรู้จากหลวงปู่สวน (วัดสุเนตชัชวาลย์ ตำบลวังแสง) พ่อหวาดเล่าให้ฟังว่ารู้สึกภาคภูมิใจที่ได้เรียนรู้การรักษาด้วยยาสมุนไพรจากหลวงปู่สวน ท่านมีเมตตารักษาช่วยเหลือคนป่วยโดยใช้ยาสมุนไพรที่มีในชุมชนของเรา นอกจากนี้ยังสอนธรรมะกล่อมเกลาจิตใจให้คลายความทุกข์กังวล อีกด้วย

<u>รายละเอียดภูมิปัญญา/ภาพกิจกรรม</u> การใช้ยาสมุนไพรรักษาในที่นี้ คือรักษา “กินผิด” ในหญิงคลอดบุตรใหม่ หรือโรคลมผิดเดือน คำจำกัดความของโรคลมผิดเดือน คือ สาเหตุการเกิดอาการลมผิดเดือนเกิดจากการผิดสำแดง (แสลง) กับสิ่งแวดล้อมของหญิงที่คลอดบุตรใหม่ โดยมีสาเหตุการเกิดอาการ ๓ ประการ คือ สาบผิด อยู่ผิด และ กินผิด

การ “กินผิด” หมายถึง พฤติกรรมการกินของผู้หญิงหลังคลอดบุตรใหม่ ขณะที่อยู่กรรม (อยู่เดือน) ได้ละเลยการควบคุมการรับประทานอาหาร โดยรับประทานอาหารแสลง และอาหารเย็น หรือ ยาที่แสลงกับโรค กับธาตุ เช่น ของหมักดอง อาหารที่มีกลิ่นแรง เช่น น้ำปูปลาร้า กะปิ เนื้อสัตว์ เน้อวัว เนื้อควาย เป็นต้น ทำให้เกิดอาหารผิดสำแดง (อาการแพ้) ในลักษณะต่าง ๆ เช่น วิงเวียนศีรษะ คลื่นไส้อาเจียน ปวดตามข้อ กล้ามเนื้อ ในรายที่เป็นรุนแรง อาจเป็นอัมพาตได้

<u>ขั้นตอนการรักษา</u> ประเมินอาการของผู้ป่วย บางคนเป็นไข้ ปวดหัว ตัวร้อนรักษาแพทย์แผนปัจจุบันแล้วยังไม่ดีขึ้น พ่อหวาดก็จะนำยาที่เก็บไว้อย่างดีมารวมกัน นำดอกไม้ ปัจจัยและกล่าวคาถาบูชาครูก่อน จึงนำยามาฝนในขันที่ใส่น้ำไว้ปริมาณ ๑.๕ ลิตร การฝนยาจะใช้วิธีโบราณ คือ ใช้หินทรายที่มีลักษณะเนื้อแน่น ผิวหยาบ ใช้เป็นหินฝนยา

สำหรับการเยียวยารักษา พ่อหวาดจะนำยาสมุนไพรประมาณ ๕ - ๖ ชนิด ลักษณะเป็นเหง้า, ราก, หรือเนื้อไม้ เปลือกไม้แข็ง มีหอยชนิดหนึ่ง ไพล ขมิ้นต่างๆ ซึ่งตัวยาสำคัญเหล่านี้ จะได้มาจากหลวงปู่สวนท่านเป็นผู้หามาเก็บไว้ครั้งละมากๆ ขณะที่ฝนยาก็จะร่ายคาถาเสกเป่าไปด้วย เสร็จเรียบร้อยแล้วเทน้ำยาที่ฝนใส่ในกระติกน้ำ เพื่อให้คนป่วยนำกลับไปกินที่บ้าน การดื่มกินน้ำสมุนไพรนี้ให้กินแทนน้ำเปล่าได้เลย จนกว่ายาจะหมด ค่ารักษา “หลวงปู่สวนท่านสอนว่า” “หมอชาวบ้านมีจุดมุ่งหมายเพื่อช่วยเหลือผู้คนที่เจ็บป่วยไข้ได้รับทุกข์ ดังนั้นจะไม่เรียกร้องค่าใช้จ่ายเงินทองแต่อย่างใด” ชาวบ้านที่มารักษามีความเคารพนับถือ ศรัทธา ก็จะมอบเงิน หรือถวายปัจจัยเป็นทานตามแต่กำลังศรัทธา”

ทะเบียนปราชญ์ชาวบ้านภูมิปัญญาท้องถิ่นตำบลวังแสง

ภูมิปัญญาด้านแพทย์แผนไทย “หมอเป่า”

ข้อมูลทั่วไป

๑. ชื่อ – สกุล นายเฉลียว สมสะล่าง ชื่อเล่น พ่อเมิ้ง

๒. วัน/เดือน/ปีเกิด ๑๔ มีนาคม ๒๔๘๕ อายุ ๗๙ ปี อาชีพ เกษตรกรทำนา

๓. สถานภาพครอบครัว สมรสกับนางหนู สมสะล่าง อายุ ๘๔ ปี อาชีพ เกษตรกรทำนา

๔. ที่อยู่ เลขที่ ๘ หมู่ที่ ๕ บ้านตะคุ ต.วังแสง อ.แกดำ จ.มหาสารคาม

๕. หมายเลขโทรศัพท์ ๐๙-๘๓๕๔-๐๓๙๙

ลักษณะของภูมิปัญญาท้องถิ่น สืบทอดภูมิปัญญาความรู้ด้านแพทย์แผนไทยนี้จากพระเกจิอาจารย์ที่เคารพนับถือ “เรียกท่านว่าหลวงตาเถร” วัดศรีบุญเรือง จังหวัดอุดรธานี

ประสบการณ์ และความภาคภูมิใจ
- เข้าร่วมฝึกอบรมความรู้หมอชาวบ้านโดยองค์การบริหารส่วนตำบลวังแสง
- ได้มีโอกาสช่วยเหลือผู้ที่เจ็บป่วยเดือดร้อน
- สืบทอดความรู้และภูมิปัญญาของคนโบราณให้คงอยู่ต่อไป

รายละเอียดภูมิปัญญา/ภาพกิจกรรม จากการสัมภาษณ์พ่อเฉลียวหรือพ่อเมิ้ง เล่าให้ทีมงานฟังว่ารักษาคนป่วยด้วยการเป่า มี ๓ อาการ ๓ บทคาถาที่ใช้รักษาคือ คาถารักษาไฟไหม้น้ำร้อนลวก คาถารักษาสุนัขกัดและคาถารักษาพิษจากสัตว์มีพิษ โดยทุกวันอังคารตาเมิ้งจะทำพิธีบูชาไหว้ครูเป็นประจำทุกสัปดาห์ และก่อนนอนสวดมนต์ทำวัตรรักษาศีล คนป่วยสามารถมารักษาได้ทุกวัน ส่วนค่ารักษา (ค่าครูค่าคาย) แล้วแต่กำลังศรัทธาของชาวบ้านไม่ได้เรียกร้องเพราะคิดว่าเป็นการช่วยเหลือคนที่ตกทุกข์ได้ยาก การรักษาใช้เวลาเป่าร่ายมนต์คาถาแค่ชั่วเวลา ยา ๑ มวน

ทะเบียนปราชญ์ชาวบ้านภูมิปัญญาท้องถิ่นตำบลวังแสง

ภูมิปัญญาด้านหมอชาวบ้านแพทย์แผนไทย “หมอตำแย”

ข้อมูลทั่วไป

๑. ชื่อ – สกุล นางใส ทิพพิชัย ชื่อเล่น ยายใส

๒. วัน/เดือน/ปีเกิด ๗ มกราคม ๒๔๘๔ อายุ ๘๑ ปี

๓. อาชีพ เกษตรกร

๔. ที่อยู่ เลขที่ ๙ หมู่ที่ ๖ บ้านดอนก่อ ตำบลวังแสง อำเภอแกดำ จังหวัดมหาสารคาม

- คุณยายใส ภูมิใจที่ได้ทำงานด้านที่ใจรัก ได้รับการถ่ายทอดมาจากบรรพบุรุษ ผลงานที่ผ่านมาได้ทำคลอดให้คนในหมู่บ้านและชาวบ้านระแวกเดียวกัน การพัฒนาและต่อยอด คือ อบรมด้านหมอตำแยที่จังหวัดขอนแก่น

รายละเอียดข้อมูลความรู้เกี่ยวกับภูมิปัญญาหรือภาพกิจกรรม

ทะเบียนปราชญ์ชาวบ้านภูมิปัญญาท้องถิ่นตำบลวังแสง

ภูมิปัญญาด้านแพทย์แผนไทย "นวดแผนไทย"

ข้อมูลทั่วไป

๑. ชื่อ – สกุล	นางทองสมุด ดอนหมื่นทุ่ม	ชื่อเล่น ยายทอง
๒. วัน/เดือน/ปีเกิด	๗ มกราคม ๒๔๙๔	อายุ ๗๑ ปี
๓. อาชีพ	เกษตรกร	
๔. ที่อยู่	เลขที่ ๒๐ หมู่ที่ ๖ บ้านดอนก่อ ตำบลวังแสง อำเภอแกดำ จังหวัดมหาสารคาม	
๕. เบอร์โทรติดต่อ	๐๙-๔๓๐๑-๒๖๐๙	

ลักษณะของภูมิปัญญา ได้รับการถ่ายทอดมาจากบรรพบุรุษและการพัฒนาฝีมือขึ้นมาโดยการผูกพักรักจำมานาน ๓๐ ปี ค่าครูครั้งละ ๒๐-๕๐ บาท ตามความพอใจของลูกค้า การรักษาโดยวิธีจับเส้น บีบนวด คลึง ตามบริเวณที่ปวด อาการผิดเส้นเจ็บเอ็น พกซ้ำ คอตกหมอน ปวดไหล สามารถรักษาบรรเทาอาการเจ็บป่วยได้

รู้สึกความภาคภูมิใจได้สร้างรายได้ให้กับครอบครัว และใช้เวลาว่างในแต่ละวันให้เป็นประโยชน์ต่อตนเอง

รายละเอียดข้อมูลความรู้เกี่ยวกับภูมิปัญญาหรือภาพกิจกรรม

ทะเบียนปราชญ์ชาวบ้านภูมิปัญญาท้องถิ่นตำบลวังแสง

ภูมิปัญญาด้านแพทย์แผนไทย "หมอยาพื้นบ้าน (สมุนไพร)"

<u>ข้อมูลทั่วไป</u>

๑. ชื่อ – สกุล นางพรรณา ไชยปัญหา ชื่อเล่น ยายเช่ง

๒. วัน/เดือน/ปีเกิด ๑๐ กุมภาพันธ์ ๒๔๙๒ อายุ ๗๓ ปี

๓. อาชีพ เกษตรกร

๕. ที่อยู่ เลขที่ ๑๗ หมู่ที่ ๖ บ้านดอนก่อ ตำบลวังแสง อำเภอแกดำ จังหวัดมหาสารคาม

๖. เบอร์โทรติดต่อ -

- คุณยายเช่ง ภูมิใจที่ได้ทำงานด้านที่ใจรัก เมื่อตอนยังเด็กยายเช่งได้ช่วยพ่อทำบดยาให้เป็นผง โดยตำด้วยครกมอง (ครกโบราณ) ตำด้วยวิถีธรรมชาติ ได้รับการถ่ายทอดมาจากบรรพบุรุษ **(คุณพ่อใบ ไชยปัญหา)** ผลงานที่ผ่านมาได้รักษามนุษย์และสัตว์ต่าง ๆ โดยเฉพาะสัตว์ที่คลอดลูกใหม่ ๆ ผสมน้ำให้กินจะบำรุงทำให้มีน้ำนมให้ลูกกิน และรักษาคนที่ถูกสัตว์มีพิษต่อยได้ ความภาคภูมิใจคือได้เพิ่มรายได้ให้กับครอบครัว เลี้ยงลูกหลาน และมีเงินร่วมทำบุญ

<u>รายละเอียดข้อมูลความรู้เกี่ยวกับภูมิปัญญาหรือภาพกิจกรรม</u>

ทะเบียนปราชญ์ชาวบ้านภูมิปัญญาท้องถิ่นตำบลวังแสง

ภูมิปัญญาด้านแพทย์แผนไทย "นวดแผนโบราณ"

ข้อมูลทั่วไป

๑. ชื่อ – สกุล นางเสริม ไชยสงค์ ชื่อเล่น ยายเสริม

๒. วัน/เดือน/ปีเกิด ๙ มกราคม ๒๔๘๕ อายุ ๘๐ ปี อาชีพหลัก เกษตรกรทำนา

๓. ที่อยู่ เลขที่ ๔๘ หมู่ที่ ๗ บ้านหนองบัว ต.วังแสง อ.แกดำ จ.มหาสารคาม

ลักษณะของภูมิปัญญาท้องถิ่น สืบทอดภูมิปัญญาความรู้มาจากบรรพบุรุษ

ประสบการณ์ และความภาคภูมิใจ เข้าร่วมโครงการให้บริการด้านแพทย์แผนไทยการนวดแผนโบราณกับองค์การบริหารส่วนตำบลวังแสง เมื่อหลายสิบปีที่ผ่านมา ช่วยสร้างรายได้ให้กับครอบครัวและมีความภาคภูมิใจที่สืบทอด ภูมิปัญญาชาวบ้าน แม้ปัจจุบันจะอายุมากแล้วก็สามารถให้บริการกับชาวบ้านได้บ้าง ในอดีตการนวดจะใช้เวลาประมาณ ๓๐ นาที ถึงประมาณ ๑ ชั่วโมง ส่วนใหญ่เป็นชาวบ้านที่ทำนาทำไร ปวดเมื่อยตามร่างกาย การนวดจะช่วยผ่อนคลายสบายตัว เลือดลมไหลเวียนดี มีกำลังวังชา

รายละเอียดภูมิปัญญา/ภาพกิจกรรม

ทะเบียนปราชญ์ชาวบ้าน ภูมิปัญญาท้องถิ่นตำบลวังแสง

ภูมิปัญญาด้านแพทย์แผนไทย “หมอสมุนไพรรักษาพิษงูและเป่าน้ำมัน”

ข้อมูลทั่วไป

๑. ชื่อ – สกุล นายทองสอน ตะนัยศรี ชื่อเล่น ทองสอน

๒. วัน/เดือน/ปีเกิด ๑๕ - ๒๔๙๐ อายุ ๗๕ ปี อาชีพ เกษตรกรทำนา

๓. สถานภาพครอบครัว สมรสกับนวล ตะนัยศรี อายุ ๗๔ ปี อาชีพ เกษตรกรทำนา

๔. ที่อยู่ เลขที่ - หมู่ที่ ๗ บ้านหนองบัว ต.วังแสง อ.แกดำ จ.มหาสารคาม

๕. หมายเลขโทรศัพท์ ๐๘-๐๕๔๕-๙๕๙๒

ลักษณะของภูมิปัญญาท้องถิ่น พ่อทองสอนเป็นปราชญ์ชาวบ้านที่มีความรู้ด้านแพทย์แผนไทยมาตั้งแต่บวชพระอายุประมาณยี่สิบกว่าปี โดยได้รับการถ่ายทอดวิชาความรู้จากบิดา มารดา คือพ่อแลและแม่กว้าง ตะนัยศรี ซึ่งพ่อแม่ได้เรียนวิชาคาถาเป่ารักษาและถอนพิษงู โดยสมุนไพร “รากอสรพิษ หรือว่านสารพิษ”จากหลวงปู่เนียมเกจิอาจารย์บ้านหนองหล่ม อ.เมืองมหาสารคาม ปัจจุบันได้ถ่ายทอดความรู้ให้กับลูกหลานที่สนใจไปหลายคนแล้ว

วิธีการรักษา *การรักษาด้วยการเป่าน้ำมัน* ใช้น้ำมันงาทาทูนวดคลึงเบาๆ บริเวณที่ปวดหรือมีอาการพร้อมร่ายคาถาเป่าไปทั่วร่างกายตั้งแต่ศรีษะลงไป ใช้เวลาประมาณ ๕ – ๑๐ นาที

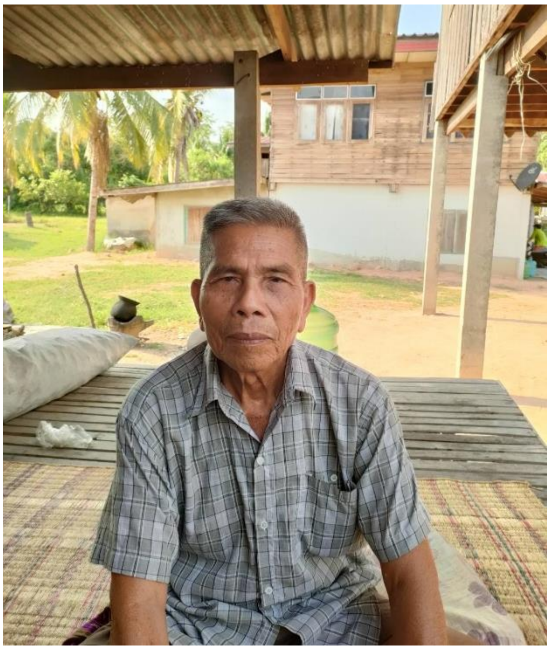
การรักษาพิษงู หรือสัตว์มีพิษ เมื่อผู้ป่วยมาถึงเบื้องต้นก็จะทำความสะอาดบาดแผลด้วยน้ำสะอาดและแอลกอฮอร์ล้างแผล จากนั้นพ่อทองสอนจะนำรากสมุนไพรที่ปลูกเอาไว้ภายในสวนหลังบ้าน นำมาฝนหยาบๆบีบมะนาวใส่สมุนไพรที่ฝนหรือบด แล้วโป๊ะทาลงบาดแผล คนป่วยจะรู้สึกได้ถึงความเย็นเบาที่บาดแผลซึ่งยาสมุนไพรออกฤทธิ์รักษาพิษงูหรือบรรเทาอาการปวด ส่วนใหญ่เพียง ๑ วันก็หาย ค่าใช้จ่ายในการรักษาแล้วแต่กำลังศรัทธาเพื่อเป็นค่าบูชาครู *ทั้งนี้ คาถาวิชาความรู้มีหลายบทแล้วแต่โรคหรืออาการของคนป่วย ผู้ที่อยากศึกษาเรียนรู้จึงต้องมีใจรักและจดจำให้ได้ด้วย พ่อทองสอนกล่าว*

รายละเอียดภูมิปัญญา/ภาพกิจกรรม

ทะเบียนปราชญ์ชาวบ้าน ภูมิปัญญาท้องถิ่นตำบลวังแสง

ภูมิปัญญาด้านแพทย์แผนไทย "หมอยาพื้นบ้านยาสมุนไพร"

<u>ข้อมูลทั่วไป</u>

๑. ชื่อ – สกุล นายยงค์ สุดชา

๒. วัน/เดือน/ปีเกิด ๓ ธันวาคม ๒๔๘๙ อายุ ๗๖ ปี อาชีพ เกษตรกรทำนา

๓. สถานภาพครอบครัว สมรสกับนางขาว สุดชา อายุ - ปี อาชีพ เกษตรกรทำนา

๔. ที่อยู่ เลขที่ ๒๗ หมู่ที่ ๘ บ้านโนนศรีบุญเรือง ต.วังแสง อ.แกดำ จ.มหาสารคาม

<u>ลักษณะของภูมิปัญญาท้องถิ่น</u> ภูมิปัญญาที่สืบทอดจากบรรพบุรุษ

<u>ประสบการณ์ และความภาคภูมิใจ</u> ภูมิใจที่ได้สืบทอดความรู้ ปราชญ์ชาวบ้าน หมอยาแบบดั้งเดิมให้คงสืบต่อไป ถึงแม้ว่าปัจจุบันนี้การแพทย์จะพัฒนาไปมากแล้ว แต่ด้วยความเชื่อและศรัทธาของชาวบ้านที่ยังมีอยู่ การรักษาแบบทางเลือกนี้ก็ทำให้คนป่วยหรือญาติมีความสบายใจที่ได้รับการรักษาให้อาการบรรเทาลงได้ ยาสมุนไพรก็เป็นยาที่สามารถหาได้ตามท้องถิ่นทั่วไปเป็นที่ยอมรับของคนสมัยใหม่อีกด้วย

<u>รายละเอียดภูมิปัญญา/ภาพกิจกรรม</u>

ทะเบียนปราชญ์ชาวบ้านภูมิปัญญาท้องถิ่นตำบลวังแสง

ภูมิปัญญาด้านแพทย์แผนไทย "หมอเป่านวดน้ำมัน"

ข้อมูลทั่วไป

๑. ชื่อ–สกุล	นายธงชัย ภูกะเณร	**ชื่อเล่น**	พ่อไกร
๒ .**วัน/เดือน/ปีเกิด**	๕ เมษายน ๒๔๙๐	**อายุ**	๖๙ ปี
๓. **อาชีพ**	เกษตรกรทำนา	การศึกษาจบชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔	
๓. **สถานภาพ**	สมรสกับนางสมเภท ภูกะเณร	อายุ ๖๔ ปี	อาชีพ ทำนา (มีบุตรสาว ๓ คน)
๔. **ที่อยู่**	เลขที่ ๒๐ หมู่ที่ ๙ บ้านกกเหลี่ยม ตำบลวังแสง อำเภอแกดำ จังหวัดมหาสารคาม		

ลักษณะของภูมิปัญญา เป็นภูมิปัญญาที่ได้ศึกษาเรียนรู้จากบรรพบุรุษและบิดา

ผลงานและความภาคภูมิใจ ได้รักษาช่วยเหลือชาวบ้านที่เดือดร้อน จากการเจ็บไข้ได้ป่วย ช่วยรักษาให้บรรเทาอาการและสภาพจิตใจดีขึ้น ก็รู้สึกอิ่มใจและมีความสุขไปด้วย อยากถ่ายทอดความรู้ให้กับลูกหลาน คนรุ่นหลังได้สืบทอดภูมิปัญญาด้านการรักษาแบบดั้งเดิมนี้ให้คงสืบต่อไป เพราะในหมู่บ้านท้องถิ่นของเราก็มีสมุนไพรของดีมากมาย ปู่ย่าตายายท่านได้ศึกษาเรียนรู้ตกทอดมาถึงรุ่นเรา

รายละเอียดข้อมูลความรู้เกี่ยวกับภูมิปัญญา

ใช้น้ำมันงาและคาถาเป่ารักษาอาการเคล็ดยอก บวม ฟกช้ำ ดำเขียว วิธีการของคุณพ่อไกร มีขั้นตอนสำคัญคือ ผู้ป่วยต้องเตรียมนำดอกไม้แต่งเป็นขันห้ามาบูชาครู โดยมีธูป ๕ ดอก ดอกไม้ ๕ ดอก ใส่ในจานเหมือนไหว้ครู จากนั้นก็จะใช้น้ำมันงาทาบริเวณที่เจ็บหรือมีอาการ ร่ายมนต์คาถาเป่าเพี้ยง และบีบนวดตามจุดต่างๆ ทุกวันนี้ก็ยังมีผู้คนทั้งในชุมชนและต่างจังหวัดมาให้รักษาไม่ขาด

ทะเบียนปราชญ์ชาวบ้านภูมิปัญญาท้องถิ่นตำบลวังแสง

ภูมิปัญญาด้านแพทย์แผนไทย “หมอนวดสมุนไพร ,ย่างไฟ”

ข้อมูลทั่วไป

๑. **ชื่อ–สกุล** นางลัย พันธ์โยศรี **ชื่อเล่น** แม่ลัย

๒ .**วัน/เดือน/ปีเกิด** ๑๐ กันยายน ๒๔๘๐ **อายุ** ๘๕ ปี

๓. **อาชีพ** เกษตรกรทำนา

๔. **ที่อยู่** เลขที่ ๘๖ หมู่ที่ ๙ บ้านกกเหลี่ยม ตำบลวังแสง อำเภอแกดำ จังหวัดมหาสารคาม

ลักษณะของภูมิปัญญา เป็นภูมิปัญญาที่ได้ศึกษาเรียนรู้จากบรรพบุรุษ และจากหนังสือ “การย่างไฟ ภูมิปัญญาอีสาน”

ผลงานและความภาคภูมิใจ คุณยายลัยเล่าว่าได้ทำการรักษาชาวบ้านมายาวนานหลายสิบปี และได้ศึกษาเรียนรู้โดยเข้าร่วมอบรมกับ อบต.วังแสง, ศึกษาดูงานด้านแพทย์แผนไทยในจังหวัดต่าง ๆ เช่นเชียงใหม่ ที่ อบต.วังแสง จัดโครงการฯ รู้สึกภาคภูมิใจ ที่ได้สืบสานภูมิปัญญาความรู้ด้านแพทย์แผนไทย และดีใจที่ได้ช่วยเหลือคนให้หายหรือบรรเทาจากการเจ็บป่วย ปัจจุบันแม้อายุมากแล้วแต่คุณยายลัยก็ยังให้บริการรักษาด้วยความเต็มใจ มียาประคบไว้จำหน่าย ยินดีถ่ายทอดภูมิปัญญาความรู้ให้กับผู้ที่สนใจเพื่อให้ คงอยู่ตลอดไป

รายละเอียดข้อมูลความรู้เกี่ยวกับภูมิปัญญา

ขั้นตอนการย่างไฟ นำสมุนไพรมาปูบนแคร่ที่เตรียมไว้ให้ทั่วแคร่ ตั้งไฟไว้ใต้แคร่ความร้อนที่ใช้ขึ้นกับความสูงของแคร่ ถ้าสูงมากก็ใช้ไฟแรงตามความเหมาะสม คนเจ็บหรือคนไข้ ขึ้นไปนอนบนแคร่ย่างแล้วใช้ใบกล้วยห่มให้ผู้รับบริการ เพื่ออบไอร้อนเอาไว้ หลังจากอบประมาณครึ่งชั่วโมง สามารถทำการนวดและประคบสมุนไพรได้ รักษาอุณหภูมิของไฟให้อยู่ในระดับที่พอดีตลอดการให้บริการ โดยทั่วไปจะใช้เวลาประมาณ ๑ – ๑.๓๐ ชั่วโมงต่อครั้ง การย่างไฟ เป็นวิธีการรักษาสุขภาพวิธีหนึ่งของการแพทย์พื้นบ้านอีสาน ใช้รักษาผู้ป่วยที่ได้รับบาดเจ็บจากอุบัติเหตุ ที่มีอาการเคล็ดขัดยอก ฟกช้ำดำเขียว แผลถลอก และมีจุดเด่นในการแก้อาการเจ็บป่วยโดยช่วยให้เลือดลมในร่างกายไหลเวียนดี เพื่อรักษาอาการให้หายไวขึ้น และป้องกันเลือดตกในหรือเลือดคั่งค้าง

ทะเบียนปราชญ์ชาวบ้านภูมิปัญญาท้องถิ่นตำบลวังแสง

นายบุญมา จันปัญญา

<u>ข้อมูลทั่วไป</u>

ชื่อ – สกุล นายบุญมา จันปัญญา ชื่อเล่น บุญมา

วัน/เดือน/ปีเกิด ๒๙ สิงหาคม ๒๕๐๓ อายุ ๖๒ ปี อาชีพ เกษตรกร

ด้านการศึกษา ประถมศึกษาปีที่ ๔

สถานภาพ สมรสกับ นางบัวศรี จันปัญญา อายุ ๕๙ ปี อาชีพ เกษตรกร

มีบุตรธิดาด้วยกัน ๒ คน เป็นชาย ๒ คน หญิง - คน

ที่อยู่ เลขที่ ๔๖ หมู่ที่ ๑๐ บ้านหนองขอน ตำบลวังแสง อำเภอแกดำ จังหวัดมหาสารคาม

<u>หัวข้อความรู้ /ภูมิปัญญา</u>

ภูมิปัญญาด้านแพทย์แผนไทย **“ นวดแผนโบราณ”** ลักษณะเป็นภูมิปัญญาที่ได้รับความรู้จากบรรพบุรุษ

<u>ผลงานและความภาคภูมิใจ</u>

- พ่อบุญมามีประสบการณ์จากการนวดแผนโบราณมาอย่างยาวนานจากการถ่ายทอดความรู้ของบรรพบุรุษเคยทำงานเข้าเวรประจำรักษาคลายเส้นในการบริการประชาชนของ อบต.วังแสง
- ได้รับการยอมรับจากชาวบ้านในชุมชนและประชาชนที่มารับการรักษา
- พ่อบุญมามีจิตอาสารักษาด้วยการนวดให้กับพระสงฆ์อาพาธที่วัดโดยไม่คิดค่าตอบแทน มีความภูมิใจที่ได้เป็นตัวแทนหมู่บ้านสืบสานภูมิปัญญาความรู้ด้านแพทย์แผนไทยให้คงสืบต่อไป

<u>รายละเอียดข้อมูลความรู้ของภูมิปัญญา</u>

นวดแผนไทย คือ การนวดชนิดหนึ่งซึ่งเป็นศาสตร์บำบัดและรักษาโรคแขนงหนึ่งของการแพทย์แผนไทย โดยจะเน้นในลักษณะการกด การคลึง การบีบ การดัด การดึง การอบ และประคบ ซึ่งรู้จักกันโดยทั่วไปในชื่อ “นวดแผนโบราณ” ซึ่งไม่ใช่เพื่อรักษาความเจ็บปวดเท่านั้น แต่ยังดีต่อสุขภาพ และสามารถรักษาโรค เพราะการนวดจะส่งผลโดยตรงต่อร่างกายและจิตใจโดยอาศัยการสัมผัส

ก่อนทำการนวด ผู้ที่จะรับการรักษาต้องเตรียมขันธ์ ๕ (ดอกไม้ ๕ คู่ เงินเหรียญบาท ๕ บาท เทียนเล็ก ๕ คู่) และค่าบูชาครู ๑๐๐ บาท

๑. เริ่มจากการนวดกระตุ้นบริหารร่างกายส่วนต่างๆ คืออบอุ่นร่างกาย (Warm Up) ก่อน

๒. เริ่มนวดบริเวณที่มีอาการเจ็บป่วยและไล่ตามเส้นต่าง ๆ

๓. การรักษาต้องมานวด ๒ – ๓ ครั้ง เป็นอย่างน้อยเพื่อการรักษาที่ต่อเนื่อง

๔. สามารถใช้ยาแผนปัจจุบันนวดหรือทาบริเวณที่ปวดร่วมด้วยได้

คนที่มารักษามีทั้ง ที่ปวดเมื่อย ตามร่างกายทั่วไป หรือ เจ็บปวดเฉพาะจุด และ นวดมดลูกให้เข้าอู่

<u>ประโยชน์ของการนวดแผนไทย (Thai Massage)</u> ช่วยให้เลือดลมไหลเวียนดี ขับของเสีย แก้อาการปวดต่างๆ เช่น ปวดยอก ปวดคอ ปวดหลัง ปวดสะโพก อาการชา เป็นต้น

ทะเบียนปราชญ์ชาวบ้านภูมิปัญญาท้องถิ่นตำบลวังแสง

ภูมิปัญญาด้านแพทย์แผนไทย “หมอยาสมุนไพร”

ข้อมูลทั่วไป

๑. ชื่อ – สกุล	นางสมพิศ ตะวัน	ชื่อเล่น แก้ว
๒. วัน/เดือน/ปีเกิด	๒๑ ตุลาคม ๒๕๒๓	อายุ ๔๑ ปี
๓. อาชีพ	เกษตรกร และเป็นสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลวังแสง (๒๕๖๕-...)	
๔. สถานภาพ	สมรสกับ นายสมบัติ ตะวัน อายุ ๔๖ ปี (มีบุตรธิดา ๒ คน)	
๕. ที่อยู่	เลขที่ ๑๗ หมู่ที่ ๑๐ บ้านหนองขอน ตำบลวังแสง อำเภอแกดำ จังหวัดมหาสารคาม	
๖. เบอร์โทรติดต่อ	๐๘-๖๔๕๗-๔๘๐๑	

หัวข้อความรู้ /ภูมิปัญญา **ภูมิปัญญาด้านแพทย์แผนไทย “หมอชาวบ้าน”**

ลักษณะของภูมิปัญญาท้องถิ่น ได้รับการถ่ายทอดความรู้มาจากบรรพบุรุษ(ย่า)

รายละเอียดข้อมูลความรู้เกี่ยวกับภูมิปัญญาหรือภาพกิจกรรม สมุนไพรเป็นแบบยาบด หรือยาฝน ที่ชาวบ้านนิยมชงดื่มกับน้ำร้อน สรรพคุณ แก้จุกเสียดแน่นท้อง ท้องเสีย แก้วิงเวียนศีรษะ สำหรับแม่ลูกอ่อน (อยู่ไฟ) ชงดื่มกินทุกเช้าให้มดลูกเข้าอู่เร็ว สมุนไพรจากชุมชนหาได้ในหมู่บ้านและสามารถปลูกเองได้ เช่น ขิง ข่า ตะไคร้ ขมิ้นชัน ฯลฯ เป็นส่วนผสมของสมุนไพรแท้ร้อยเปอร์เซ็นต์ไม่มีผลข้างเคียง จำหน่ายในราคากระปุกละ ๑๐ บาท

ทะเบียนปราชญ์ชาวบ้านภูมิปัญญาท้องถิ่นตำบลวังแสง

ภูมิปัญญาด้านแพทย์แผนไทย “นวดแผนโบราณ”

ข้อมูลทั่วไป

๑. ชื่อ–สกุล นางคำจันทร์ สุพวงแก้ว **ชื่อเล่น** แม่นิน

๒. วัน/เดือน/ปีเกิด ๓๐ มกราคม ๒๕๐๔ **อายุ** ๖๑ ปี

๓. อาชีพ เกษตรกรทำนา

๔. ที่อยู่ เลขที่ ๕๐ หมู่ที่ ๑๑ บ้านโคกกลาง ตำบลวังแสง อำเภอแกดำ จังหวัดมหาสารคาม

หัวข้อความรู้ /ภูมิปัญญา เป็นภูมิปัญญาที่ได้ศึกษาเรียนรู้ด้วยตนเองพัฒนาต่อยอดจากการเข้ารับการฝึกอบรมจากโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลวังแสง และ อบต.วังแสง

ผลงานและความภาคภูมิใจ มีความภาคภูมิใจที่ได้ช่วยเหลือชาวบ้านที่มีอาการเจ็บป่วย สมัยก่อนคนทำงานแรงงานชาวบ้านไปไร่ไปนา ปวดเมื่อยร่างกายกินยาแล้วยังไม่ดีขึ้น แม่นินรักษานวดตามร่างกายช่วยให้บรรเทาได้

รายละเอียดข้อมูลความรู้เกี่ยวกับภูมิปัญญาหรือภาพกิจกรรม

- การนวดมีทั้งนวด สปา นวดแผนโบราณและนวดเส้นผ่อนคลาย
- ไม่สามารถเดินทางไปให้บริการที่อื่นได้ ชาวบ้านส่วนใหญ่มารับบริการที่บ้านทุกวันไม่ขาด แต่จะหยุดทุกวันพระ ใช้เวลานวดประมาณ ๑- ๒ ชั่วโมง

ทะเบียนปราชญ์ชาวบ้านภูมิปัญญาท้องถิ่นตำบลวังแสง

ภูมิปัญญาด้านแพทย์แผนไทย "หมอยาพื้นบ้าน"

ข้อมูลทั่วไป

๑. ชื่อ–สกุล นายบุญจันทร์ ประทุมชัย ชื่อเล่น พ่อหนั่น

๒. วัน/เดือน/ปีเกิด ๒ มกราคม ๒๔๙๘ อายุ ๖๗ ปี อาชีพ เกษตรกรทำนา

๓. สถานภาพ สมรสกับนารี จันปัญญา อายุ ๖๖ ปี อาชีพ เกษตรกรทำนา

๔. ที่อยู่ เลขที่ ๑๐ หมู่ที่ ๑๑ บ้านโคกกลาง ตำบลวังแสง อำเภอแกดำ จังหวัดมหาสารคาม

๕. หมายเลขโทรศัพท์ ๐๖-๕๓๑๓-๒๕๗๓

ลักษณะของภูมิปัญญา เป็นภูมิปัญญาที่สืบทอดจากบรรพบุรุษ คือบิดา ชื่อพ่อเคน ประทุมชัย ทุกวันนี้เป็นสมาชิกกลุ่มหมอยาพื้นบ้านของจังหวัดมหาสารคาม เมื่อมีการอบรมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ก็จะเข้าร่วมเพื่อพัฒนาตนเองและนำความรู้มาปรับใช้ในการรักษาชาวบ้านด้วย

ผลงานและความภาคภูมิใจ ภูมิใจที่ได้สืบทอดความรู้ปราชญ์ชาวบ้านที่บิดาได้ถ่ายทอดให้ ทุกวันนี้เริ่มหายาสมุนไพรยากขึ้นเรื่อย ๆ เพราะตามป่าตามภู มีชาวบ้านใช้พื้นที่ทำการเกษตรกันหมดแล้ว พ่อหนั่นบอกว่า อยากให้ชาวบ้านช่วยกันอนุรักษ์สมุนไพรในท้องถิ่นดีดี มีประโยชน์ ปลูกเองได้และรักษาสภาพผืนป่าไว้ให้ลูกหลานสืบต่อไป

รายละเอียดข้อมูลความรู้เกี่ยวกับภูมิปัญญาหรือภาพกิจกรรม

วิธีการรักษา นำสมุนไพรหลากหลายชนิด เช่น ผากจัน ผากชาด สแบง หนามคอง จ้ำอ้น เปือยเลือด ต้นกุง และอื่น ๆ อีกหลายชนิด มาฝนในน้ำสะอาด ให้คนป่วยดื่มกินต่างน้ำ รักษาไข้หวัด ไข้ใหญ่ ทั้งเด็กและผู้ใหญ่ ส่วนมากเป็นชาวบ้านในพื้นที่นำกระติกน้ำมาเอง การรักษาให้กินต่อเนื่องกันจนหมด ค่ารักษาไม่ได้เรียกร้อง ชาวบ้านจะให้เป็นค่าครูค่าคายตามกำลังศรัทธา

ทะเบียนปราชญ์ชาวบ้านภูมิปัญญาท้องถิ่นตำบลวังแสง

ภูมิปัญญาด้านแพทย์แผนไทย “หมอยาพื้นบ้าน”

ข้อมูลทั่วไป

๑. ชื่อ–สกุล นายเสริฐ จันปัญญา ชื่อเล่นพ่อเสริฐ

๒. วัน/เดือน/ปีเกิด ๑๕ มิถุนายน ๒๔๘๕อายุ ๘๐ ปี อาชีพ เกษตรกรทำนา

๓. สถานภาพ สมรสกับแม่ฮวย จันปัญญา อายุ ๗๕ ปี อาชีพ เกษตรกรทำนา

๔. ที่อยู่ เลขที่ ๗๙ หมู่ที่ ๑๑ บ้านโคกกลาง ตำบลวังแสง อำเภอแกดำ จังหวัดมหาสารคาม

๕. หมายเลขโทรศัพท์ ๐-๙๘๑๑๓-๕๒๑๕

ลักษณะของภูมิปัญญา เป็นภูมิปัญญาที่ได้รับความรู้สืบทอดมาจากบรรพบุรุษ คือ ปู่ ชื่อ พ่อบุญ วังหอม สืบทอดความรู้หมอเป่าน้ำมันมาตั้งแต่บวชเป็นพระ อายุประมาณยี่สิบกว่าปี

ความภาคภูมิใจ ได้สืบทอดภูมิปัญญาความรู้ที่มีคุณค่า ได้ช่วยเหลือชาวบ้านที่เจ็บไข้ได้ป่วยโดยไม่หวังสิ่งตอบแทน ประสบการณ์เป็นสมาชิกกลุ่มหมอยาพื้นบ้านของจังหวัดมหาสารคาม โดยได้รับการอบรมและถ่ายทอดความรู้แลกเปลี่ยนกับหมอยาท่านอื่นๆ ของจังหวัดมหาสารคาม ก่อนที่โรคไวรัสโควิด – ๑๙ จะระบาดได้ไปอบรมหมอชาวบ้านที่อำเภอนาดูน เครือข่ายกลุ่มหมอยาโกสุมพิสัยและพยัคฆภูมิพิสัย จังหวัดมหาสารคาม กลุ่มอนามัยหมอชาวบ้านที่มีการติดต่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้กันอยู่เสมอ

รายละเอียดข้อมูลความรู้เกี่ยวกับภูมิปัญญาหรือภาพกิจกรรม

วิธีการรักษา สำหรับผู้ป่วยที่ประสบอุบัติเหตุต่าง ๆ แขนหัก ขาหัก เลือดลมไม่ดี กระดูกเคลื่อน กระดูกแตก รักษาทั้งคนและสัตว์เลี้ยง เช่น วัว ควาย

การรักษาใช้น้ำมันงา ทาบริเวณที่มีอาการ พ่อเสริฐเป่าพร้อมร่ายมนต์คาถาที่ได้เรียนมา (ปัจจุบันมีน้ำมันงาสำเร็จรูปจำหน่ายทั่วไป) ใช้เวลารักษาตั้งแต่สามถึงสี่วัน ถึง 1 เดือน ตามแต่อาการของแต่ละคน ซึ่งต้องมาเป่าทาน้ำมันติดต่อกันหากขาดไปต้องเริ่มใหม่

ในอดีตชาวบ้านจะบูชาครูเป็นค่ารักษาเพียง สตางค์เดียว ปัจจุบันนี้ ก็ยังมีชาวบ้านในพื้นที่มารักษาอย่างต่อเนื่อง และให้ค่าตอบแทนเป็นค่าคาย(ค่าครู) ตามกำลังศรัทธา ไม่เรียกร้องแต่อย่างใด

ทะเบียนปราชญ์ชาวบ้านภูมิปัญญาท้องถิ่นตำบลวังแสง

นายบุญทัน สันคะนุช

ข้อมูลทั่วไป

๑. ชื่อ – สกุล นายบุญทัน สันคะนุช ชื่อเล่น ตาบุญทัน
๒. วัน/เดือน/ปีเกิด ๒๖ สิงหาคม ๒๔๘๔ อายุ ๘๑ ปี อาชีพ เกษตรกรทำนา
๓. อายุ ปี อาชีพ เกษตรกรทำนา
๔. ที่อยู่ เลขที่ ๑๕ หมู่ที่ ๑๒ บ้านหนองแวง ตำบลวังแสง อำเภอแกดำ จังหวัดมหาสารคาม
๕. เบอร์โทรติดต่อ -

หัวข้อความรู้ /ภูมิปัญญา **ภูมิปัญญาด้านหมอชาวบ้าน”หมอสมุนไพรรักษากามโรค”**

ลักษณะของภูมิปัญญาท้องถิ่น สืบทอดภูมิปัญญาหมอรักษาผู้ป่วยกามโรคจากบรรพบุรุษ และศึกษาหาข้อมูลเพิ่มเติมด้วยตนเอง ในอดีตเคยเข้ารับการอบรมด้านแพทย์แผนไทยที่ อบต.วังแสง จัดขึ้น

ผลงานและความภาคภูมิใจ รักษาสมุนไพร ๑๐๐ %

รายละเอียดภูมิปัญญาหรือภาพกิจกรรม

สมุนไพร เป็นยาพื้นบ้านแผนโบราณของไทยมาแต่อดีต ความนิยมในการใช้สมุนไพรได้ลดถอยลงไปบ้าง เมื่อเทคโนโลยีทางการแพทย์ และเภสัชศาสตร์สมัยใหม่เจริญก้าวหน้ามากยิ่งขึ้น แต่อย่างไรก็ดีในปัจจุบันสมุนไพรกลับมาได้รับความนิยมกันมาก เช่น สถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคโควิด – ๑๙ ในปัจจุบัน ก็นำสมุนไพรเช่น ฟ้าทะลายโจรมาเป็นทางเลือกในการักษา

"ยาต้ม" นั้น นับว่าเป็นการเตรียมยาจากพืชสมุนไพรที่มีมาช้านานแล้ว เป็นการเอาน้ำมาเป็นตัวละลายตัวยาที่มีอยู่ในพืชสมุนไพร ข้อดีของ "ยาต้ม" ก็ได้แก่ ออกฤทธิ์เร็ว ดูดซึมได้ง่ายการเตรียมก็ทำได้ง่ายดายและสะดวกมาก แต่ก็มีข้อเสีย ได้แก่ รสชาติ นั่นเอง รวมทั้งกลิ่นของยาอีกด้วย บางทีก็อาจจะดื่มกินได้ลำบาก เพราะมีรสไม่ชวนดื่มสำหรับผู้ที่กินยายาก
อีกอย่างหนึ่ง "ยาต้ม" ทั้งหลายก็เก็บเอาไว้ไม่ได้นานมิหนำซ้ำยังขึ้นราได้ง่ายอีกด้วย

วิธีการเตรียม "ต้มยา"

๑. เตรียมน้ำและภาชนะที่ใช้ต้มยา น้ำที่ใช้ในการต้มยานี้จะต้องเป็นน้ำที่ใสบริสุทธิ์ ไม่มีสี ไม่มีกลิ่น ไม่มีรส ปริมาณของน้ำที่ใช้ในการต้มยาจะต้องขึ้นอยู่กับปริมาณของยา โดยปกติก็จะใส่น้ำให้พอท่วมตัวยาที่มีอยู่ ภาชนะที่ใช้ในการต้มยานั้นควรเป็นภาชนะดินเผาหรือหม้อเคลือบก็ใช้ได้เช่นเดียวกัน ไม่ควรใช้ภาชนะที่เป็นโลหะ เช่น เหล็ก เพราะจะทำให้สาร "แทนนิน" ที่มักพบในพืชสมุนไพรทำปฏิกิริยากับโลหะได้ ซึ่งจะมีผลต่อฤทธิ์ของยาได้
๒. การเตรียมยาสมุนไพร ยาสมุนไพรที่เตรียมไว้จะหั่นเป็นชิ้นพอดี เก็บรักษาในอุณหภูมิที่พอเหมาะทำเป็นมัดเก็บไว้ โดยการรักษาส่วนใหญ่ ๒-๓ มัด
๓. การต้มยา ให้เติมน้ำสะอาดลงไปในตัวยา คนให้เข้าด้วยกัน แช่ทิ้งไว้สัก ๒๐ - ๓๐ นาทีก่อนต้ม เพื่อให้ยาสมุนไพรดูดซึมน้ำได้เต็มที่ ใช้ไฟขนาดกลางต้ม จนเดือด ใช้เวลาต้มไปสัก ๑๕ - ๒๐ นาทีก็พอ ใช้ดื่มกินจนสมุนไพรมีรสจืด เวลาเดือดจะต้องคอยดูแลยาต้มให้ดี ระวังอย่าให้ยาไหม้ที่ก้นหม้อได้ ยาต้มควรรับประทานในเวลาท้องว่าง ยาต้มทั่วไปไม่ควรทิ้งไว้ค้างคืน ต้มแล้วรับประทานให้หมดภายในวันเดียว

ปัจจุบันคนป่วยหรือญาติที่มาติดต่อ ต้องมาแจ้งอาการให้ทราบก่อน หลังจากนั้นจึงจะไปหาเก็บสมุนไพรมาเตรียมไว้ให้ เพราะถ้าเก็บมาไว้นานสมุนไพรอาจขึ้นราได้

ทะเบียนปราชญ์ชาวบ้านภูมิปัญญาท้องถิ่นตำบลวังแสง

ภูมิปัญญาด้านแพทย์แผนไทย "นวดแผนโบราณ"

ข้อมูลทั่วไป

๑. ชื่อ – สกุล นางเข็มทอง ทองลา ชื่อเล่น แม่เข็ม

๒. วัน/เดือน/ปีเกิด ๒๒ มกราคม ๒๕๐๐ อายุ ๖๕ ปี อาชีพ เกษตรกรทำนา

๓. ที่อยู่ เลขที่ ๗ หมู่ที่ ๑๒ บ้านหนองแวง ตำบลวังแสง อำเภอแกดำ จังหวัดมหาสารคาม

๔. เบอร์โทรติดต่อ -

หัวข้อความรู้ /ภูมิปัญญา **ภูมิปัญญาด้านแพทย์แผนไทย "นวดแผนโบราณ"**

ลักษณะของภูมิปัญญาท้องถิ่น ศึกษาเรียนรู้จากตาและยาย ต่อมาศึกษาเรียนรู้ด้วยตนเองโดยเข้ารับการอบรมด้านนวดแผนไทยที่โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลวังแสง

ผลงานและความภาคภูมิใจ ได้สืบสานภูมิปัญญาชาวบ้านของบรรพบุรุษ สามารถสร้างรายได้ให้กับครอบครัว

วิธีการนวด จะใช้วิธีการกด โดยใช้นิ้วหัวแม่มือเป็นตัวหลัก หรือใช้นิ้วหัวแม่มือทั้งสองวางคู่กันกดลงไปก็ได้ เทคนิคการกดนั้น มักจะใช้กับบริเวณที่เป็นจุดเฉพาะ ซึ่งจะลงน้ำหนักได้แม่นยำตรงจุด ใช้กับการนวดกล้ามเนื้อทั่วๆ ไป

ประโยชน์ของการนวด ช่วยให้เลือดลมไหลเวียนคล่อง เพื่อให้เลือดสามารถนำออกซิเจน ไปเลี้ยงส่วนต่าง ๆ ภายในร่างกายได้อย่างทั่วถึง สุขภาพก็ดีขึ้นแก้อาการปวดต่างๆ เช่นปวดยอก ปวดคอ ปวดหลัง ปวดสะโพก อาการชาเนื่องจากไหลเวียนเลือด ไม่ดี เป็นต้น ช่วยคลายการปวดเกร็งตัวของกล้ามเนื้อ แก้ไขในส่วนที่เป็นต้นเหตุของการเจ็บปวด ซึ่งช่วยให้การเคลื่อนไหวร่างกายให้เป็นปกติ ช่วยให้รู้สึกผ่อนคลายสบายอารมณ์ สุขภาพจิตดี อารมณ์สงบ นอนหลับได้ง่ายขึ้น และหายจากอาการซึมเศร้าได้

ข้อห้าม จะไม่ทำการนวดให้กับผู้ป่วยที่เป็นโรคร้ายแรงเช่น มะเร็ง คนที่มีภาวะกระดูกแตก หัก ปริ ร้าว ที่ยังไม่หายดี หรือตำแหน่งที่มีการผ่าตัดกระดูกและยังไม่ประสานโรคติดเชื้อทางผิวหนังทุกชนิดสตรีมีครรภ์ กระดูกพรุน

ทะเบียนปราชญ์ชาวบ้านภูมิปัญญาท้องถิ่นตำบลวังแสง

ภูมิปัญญาด้านแพทย์แผนไทย “หมอยาพื้นบ้านเป่าแก้กำเลิด”

ข้อมูลทั่วไป

๑. ชื่อ – สกุล	นายพิบูล จันทะกล	ชื่อเล่น	พิบูล
๒. วัน/เดือน/ปีเกิด	๑ มีนาคม ๒๔๙๕	อายุ	๗๑ ปี
๓. อาชีพ	เกษตรกร (อดีตสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลวังแสง)		
๔. ด้านการศึกษา	ประถมศึกษาปีที่ ๖		
๕. สถานภาพ	สมรสกับ นางสมภาร จันทะกล อายุ ๖๗ ปี อาชีพ เกษตรกร มีบุตรธิดาด้วยกัน ๒ คน เป็นชาย ๑ คน หญิง ๑ คน		
๖. ที่อยู่	เลขที่ ๔๓ หมู่ที่ ๑๔ บ้านแสงเจริญ ตำบลวังแสง อำเภอแกดำ จังหวัดมหาสารคาม		
๗. เบอร์โทรติดต่อ	๐๘-๔๕๘๓-๙๖๘๘		

คติประจำใจ คำไม่ดี ไม่พูด ซื่อสัตย์สุจริต ไม่อาฆาตพยาบาทให้อภัยเป็นที่ตั้ง

หัวข้อความรู้ /ภูมิปัญญา ลักษณะเป็นภูมิปัญญาที่ได้รับความรู้ดั้งเดิมจากบรรพบุรุษ คือบิดาชื่อ นายผจญ จันทะกล

ผลงานและความภาคภูมิใจ

- พ่อพิบูลเป็นหมอยาพื้นบ้าน รักษาแก้กำเลิดให้กับเด็กในพื้นที่ตำบลวังแสงซึ่งได้รับการยอมรับจากชาวบ้านมาหลายสิบปี เป็นวิทยากรบรรยายความรู้ในการฝึกอบรมโครงการเกี่ยวกับภูมิปัญญาชาวบ้านของ อบต.วังแสง
- มีความภาคภูมิใจที่ได้สืบทอดความรู้ของบรรพบุรุษ ช่วยเหลือชาวบ้านที่ทุกข์ร้อนเจ็บป่วยให้บรรเทาได้ สร้างรายได้ให้กับครอบครัว จากค่าตอบแทนน้ำใจที่ชาวบ้านมอบให้โดยไม่ได้เรียกร้องแต่อย่างใด อีกทั้งไม่หวงความรู้หาก มีใครที่สนใจอยากเรียนก็สามารถถ่ายทอดความรู้ให้ได้ ไม่เฉพาะการเป่ารักษาแก้กำเลิด ยังเป็นผู้มีความเชี่ยวชาญในการประกอบพิธีกรรมยกเสาเอก ขึ้นบ้านใหม่ด้วย

รายละเอียดขั้นตอน

- กำเลิด เป็นอาการที่ปรากฏในเด็กทารกแรกเกิด ถึง ๒ เดือน โดยทารกจะร้องไห้นาน งอแง ตาเปียก ตาแฉะ ตัวเหลือง ตัวเขียว ไม่ยอมหลับ ไม่นอน บางครั้ง “ไหลไห้ ไหลหัว” โดยเฉพาะใกล้วันศีล วันพระ ซึ่งโบราณเชื่อว่า แม่เก่า-แม่หลัง มาหยอก ทางการแพทย์ เรียกอาการนี้ว่า “โคลิก หรือ โคลิค.” (Colic หรือ Baby colic)
- พ่อพิบูล รักษาอาการกำเลิดด้วยคาถาเป่า ก่อนอื่นต้องบูชาครูบาอาจารย์ด้วยขันธ์ ๕ มีธง ข้าวดำข้าวแดง ฝ้ายผูกแขนดำแดง น้ำส้มป่อย ว่าคาถาและเป่าตั้งแต่ศรีษะจรดปลายเท้า
- ขึ้นบ้านใหม่พ่อพิบูลจะแต่งกายด้วยชุดสุภาพธรรมดา มีอุปกรณ์ที่ใช้ประกอบพิธีกรรม คือ สะพายย่าม ดาบ ร่ม สิ่ว ค้อน นำสวดคาถาให้เจ้าของบ้านว่าตาม เพื่อให้เกิดความเป็นสิริมงคลต่อไป

ทะเบียนปราชญ์ชาวบ้านภูมิปัญญาท้องถิ่นตำบลวังแสง

ภูมิปัญญาด้านแพทย์แผนไทย "นวดแผนไทย"

ข้อมูลทั่วไป

๑.	ชื่อ – สกุล	นางสถิตย์ สร้อยจันดา	ชื่อเล่น แม่ถิตย์
๒.	วัน/เดือน/ปีเกิด	๑๘ กุมภาพันธ์ ๒๕๐๘	อายุ ๕๗ ปี
๓.	อาชีพ	เกษตรกร	
๔.	ด้านการศึกษา	ประถมศึกษาปีที่ ๔	
๕.	สถานภาพ	สมรสกับ อุดม อุทัยพิศ	อายุ ๖๘ ปี อาชีพ เกษตรกร
		มีบุตรธิดาด้วยกัน ๒ คน	เป็นชาย - คน หญิง ๒ คน
๖.	ที่อยู่	เลขที่ ๓๑ หมู่ที่ ๑๔ บ้านแสงเจริญ ตำบลวังแสง อำเภอแกดำ	
๗.	เบอร์โทรติดต่อ	๐๖-๓๗๗๑-๐๘๓๑	

หัวข้อความรู้ /ภูมิปัญญา

ลักษณะเป็นภูมิปัญญาที่ได้รับความรู้ดั้งเดิมจากบรรพบุรุษ

ผลงานและความภาคภูมิใจ

มีความรู้และเชี่ยวชาญในการนวดแผนไทย มากกว่า ๑๐ ปี ชาวบ้านที่เจ็บป่วย ปวดเมื่อยตามร่างกาย กินยาไม่หาย เส้นตึง เส้นตาย มาใช้บริการนวดแผนไทยมีอาการดีขึ้นผ่อนคลาย บรรเทาความปวดเมื่อยได้ดี

รายละเอียดขั้นตอน

๑. การคลายเส้นโดยใช้ส่วนอุ้งมือทั้งสองข้าง

๒. นวดกดจุดโดยใช้นิ้วหัวแม่มือกดตามจุดต่าง ๆ

ใช้เวลาประมาณ ๑๐- ๓๐ นาที มีจำนวนทั้งสิ้น ๓๒ ท่า

ทะเบียนปราชญ์ชาวบ้านภูมิปัญญาท้องถิ่นตำบลวังแสง

ภูมิปัญญาด้านแพทย์แผนไทย "นวดจับเส้น"

ข้อมูลทั่วไป

๑. ชื่อ – สกุล นางซ้อน พาพอน ชื่อเล่น แม่อ่อน

๒. วัน/เดือน/ปีเกิด - - ๒๔๙๙ อายุ ๖๖ ปี อาชีพหลัก เกษตรกรทำนา

๓. ที่อยู่ เลขที่ ๒๔ หมู่ที่ ๑๕ บ้านโนนสวรรค์ ต.วังแสง อ.แกดำ จ.มหาสารคาม

๔. สนใจติดต่อสอบถาม เบอร์โทรศัพท์ ๐๘-๔๘๐๒-๓๔๒๖

ลักษณะของภูมิปัญญาท้องถิ่น เป็นภูมิปัญญาความรู้ที่ได้มาจากการเข้าร่วมฝึกอบรมที่โรงพยาบาลแกดำ โดยได้รับใบประกาศนียบัตรการนวดแผนไทย(นวดจับเส้น) ใช้เวลาฝึกอบรม ๓ เดือน

ความภาคภูมิใจ แม่อ่อนเล่าให้เจ้าหน้าที่ผู้สัมภาษณ์ฟังว่า เคยร่วมกับหน่วยงานราชการไปออกนิทรรศการที่เมืองทองธานี , ที่ศาลากลางจังหวัดเชียงราย และที่โรงแรมตักสิลามหาสารคาม สั่งสมประสบการณ์มานานหลายสิบปี ทั้งนี้แม่อ่อนได้ถ่ายทอดวิชาความรู้ให้กับลูกหลานแล้ว ๒ คน

ขั้นตอนการให้บริการ สถานที่ : ที่บ้าน โดยคิดค่าบริการครั้งละ ๑๐๐ บาท (ค่าบูชาครู) การนวดกดจุด หรือ จับเส้น นั้นจะช่วยให้ผู้มารับบริการผ่อนคลาย จากการปวดเมื่อยตามกล้ามเนื้อและร่างกายโดยเฉพาะชาวไร่ชาวนา ที่ต้องทำงานหนักตลอดวัน หรือ คนที่ต้องนั่งทำงานในท่าเดิมๆ นาน ๆ ทำให้เส้นยึดเส้นตึงได้

รายละเอียดภูมิปัญญา/ภาพกิจกรรม

ทะเบียนปราชญ์ชาวบ้านภูมิปัญญาท้องถิ่นตำบลวังแสง

ภูมิปัญญาด้านแพทย์แผนไทย “หมอชาวบ้านเป่ารักษาปากเบี้ยว”

<u>ข้อมูลทั่วไป</u>

ชื่อ – สกุล	นายวิญญา อันพิมพ์	ชื่อเล่น พ่อฝ้าย	
วัน/เดือน/ปีเกิด	๖ มิถุนายน ๒๕๐๐	อายุ ๖๕ ปี	อาชีพ เกษตรกรทำนา
สถานภาพ	สมรสกับแม่สาย อันพิมพ์	อายุ ๖๒ ปี	อาชีพ เกษตรกรทำนา
ที่อยู่	เลขที่ ๑๗ หมู่ที่ ๑๗ บ้านคำแก่นคูณ ต.วังแสง อ.แกดำ จ.มหาสารคาม		
เบอร์โทรติดต่อ	๐๘-๑๐๕๐-๙๒๐๙		

<u>ลักษณะของภูมิปัญญาท้องถิ่น</u> เป็นภูมิปัญญาที่เรียนรู้มาจากบิดาตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๓๓ ซึ่งก่อนที่บิดาจะเสียชีวิต ท่านได้เรียกให้พ่อวิญญามาจดบันทึกคาถาและตำรับยาที่จะรักษาคนปากเบี้ยวให้สืบทอดต่อมาจนถึงปัจจุบัน

<u>ผลงานและความภาคภูมิใจ</u> มีโอกาสได้ช่วยเหลือคนที่เดือดร้อน ทุกข์กายทุกข์ใจให้หายได้ โดยไม่เรียกร้องค่าตอบแทนใดๆ ชาวบ้านมีความเคารพนับถือก็มอบปัจจัยเป็นค่าตอบแทนตามกำลังศรัทธา

<u>ขั้นตอนการรักษา</u> สอบถามซักประวัติคนที่มารักษาก่อนว่า มีอาการปากเบี้ยวมานานหรือยัง ซึ่งถ้าป่วยปากเบี้ยวไม่เกินกว่า ๑ ปี ก็มีโอกาสหายได้ ๙๐ %

<u>ก่อนทำการรักษา</u> แจ้งให้กับคนที่มารักษาหรือญาติว่าต้องจัดเตรียมเครื่องบูชาครูบาอาจารย์ก่อน ได้แก่

๑) ดอกไม้ ๕ คู่ และเงินเหรียญบาทจำนวน ๕ บาท
๒) เทียนเล็ก ๕ คู่
๓) เหล้าขาว ๑ จอก
๔) ไข่ ๑ ฟอง
๕) ผ้าขาว ๑ วา
๖) งาครึ่งกิโลกรัม

เมื่อได้ของตามที่กำหนดครบแล้วพ่อหมอจะนำไปบูชาครูบาอาจารย์พร้อมว่าคาถาตามที่ได้ร่ำเรียนมา

<u>การรักษา</u> นำน้ำมันงาทาบริเวณปากที่เบี้ยวพร้อมว่าคาถาและนวดเบาๆ ใช้เวลารักษา ๕- ๑๐ นาที ติดต่อกัน ๓ วัน ถ้ามารักษาไม่ครบสามวันติดต่อกันต้องนับหนึ่งใหม่

<u>ข้อห้าม</u> ผู้ป่วยที่มารักษาต้องคะลำของกินหรือของแสลงต่าง ๆ ดังนี้ หอย ปู ทุกชนิด สุรา ของมึนเมาทุกชนิด และห้ามส่องกระจกโดยเด็ดขาด

<u>การปงคาย</u> เมื่อรักษาหายขาดแล้วผู้ป่วยต้องนำดอกไม้ ขันธ์ ๕ มาปงคาย คือถวายเครื่องบูชาครูอีกครั้ง ถ้าไม่มาถือเป็นการทำผิดครู ผู้เป็นหมอและครอบครัวจะเดือดร้อนต่างๆ นานา ผู้เป็นหมอธรรมต้องปงคายเองถึงจะหายเป็นปกติ และผู้เป็นหมอจะเรียกเงินค่าครูที่แพงกว่านั้นไม่ได้ เพราะจะผิดครูอีกเช่นกัน เหตุดังกล่าวนี้ทำให้คนสมัยก่อนให้ความเคารพหมอพื้นบ้านมากเนื่องจากช่วยเหลือบรรเทาทุกข์ร้อนด้วยใจโดยไม่หวังสิ่งตอบแทน

ทะเบียนปราชญ์ชาวบ้านภูมิปัญญาท้องถิ่นตำบลวังแสง

ภูมิปัญญาด้านแพทย์แผนไทย “นวดแผนโบราณ”

ข้อมูลทั่วไป

๑. ชื่อ – สกุล นางลัดดา เสงี่ยมจันทร์ ชื่อเล่น ดา

๒. วัน/เดือน/ปีเกิด ๑๙ สิงหาคม ๒๕๒๒ อายุ ๔๓ ปี อาชีพ แพทย์แผนไทยประจำโรงพยาบาลมหาสารคาม

๓. สถานภาพ สมรสกับนาย ทองสูน จันปัญญา อายุ ๕๐ ปี อาชีพ -

๔. ที่อยู่ เลขที่ ๑๐๔ หมู่ที่ ๑๗ บ้านคำแก่นคูณ ต.วังแสง อ.แกดำ จ.มหาสารคาม

๕. หมายเลขโทรศัพท์ ๐๘-๔๘๘๗-๑๐๘๑

๖. การศึกษา ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๖

ลักษณะของภูมิปัญญาท้องถิ่น ศึกษาเรียนรู้จากการฝึกอบรมจากโรงพยาบาลมหาสารคามและต่อยอดสมัครเข้าทำงานในตำแหน่งแพทย์แผนไทยในโรงพยาบาลมหาสารคามตั้งแต่ปี ๒๕๖๓ จนถึงปัจจุบัน

การนวดไทยเป็นทั้งศาสตร์และศิลปะที่มีมาแต่โบราณ เกิดจากสัญชาตญาณเบื้องต้นของการอยู่รอด เมื่อมีอาการปวดเมื่อยหรือเจ็บป่วยตนเองหรือผู้ที่อยู่ใกล้เคียงมักจะลูบไล้บีบนวดบริเวณดังกล่าว ทำให้อาการปวดเมื่อยลดลง เริ่มแรกๆ ก็เป็นไปโดยมิได้ตั้งใจ ต่อมาเริ่มสังเกตเห็นผลของการบีบนวดในบางจุด หรือบางวิธีที่ได้ผลจึงเก็บไว้เป็นประสบการณ์ และกลายเป็นความรู้ที่สืบทอดกันต่อๆ มา จากรุ่นหนึ่งไปสู่อีกรุ่นหนึ่ง ความรู้ที่ได้จึงสะสมจากลักษณะง่ายๆ ไปสู่ความสลับซับซ้อน จนสามารถสร้างเป็นทฤษฎีการนวด จึงกลายมาเป็นศาสตร์แขนงหนึ่งที่มีบทบาทบำบัดรักษาอาการและโรคบางอย่าง

การนวดไทย หรือ นวดแผนโบราณ เป็นการนวดชนิดหนึ่งในแบบไทย ซึ่งเป็นศาสตร์บำบัดและรักษาโรคแขนงหนึ่งของการแพทย์แผนไทย โดยจะเน้นในลักษณะการกด การคลึง การบีบ การดัด การดึง และการอบ ประคบ ซึ่งรู้จักกันโดยทั่วไปในชื่อ “นวดแผนโบราณ” โดยมีหลักฐานว่านวดแผนไทยนั้นมีประวัติมาจากประเทศอินเดีย โดยเชื่อว่าน่าจะมีการนำการนวดเข้ามาพร้อมกับการเผยแผ่พระพุทธศาสนา และมีการนำเข้ามาในประเทศไทยเมื่อใดนั้นไม่ปรากฏหลักฐานชัดเจน จากนั้นได้ถูกพัฒนาและปรับปรุงแก้ไขให้เข้ากันกับวัฒนธรรมของสังคมไทย จนเป็นรูปแบบแผนที่เป็นมาตรฐานของไทยและส่งทอดมาจนถึงปัจจุบัน การนวดไทยแบ่งเป็น ๒ สาย คือ สายราชสำนักและสายเชลยศักดิ์

ภาพกิจกรรม/รายละเอียดภูมิปัญญา ค่าบริการสำหรับการนวด ๑ ท่าน ๒๕๐ บาท/ ๑ ชั่วโมง สถานที่ รพ.มหาสารคาม

ทะเบียนปราชญ์ชาวบ้านภูมิปัญญาท้องถิ่นตำบลวังแสง

ภูมิปัญญาด้านแพทย์แผนไทย “หมอเป่ารักษาสุนัขกัดป้องกันโรคพิษสุนัขบ้า”

ข้อมูลทั่วไป

๑. ชื่อ – สกุล นายอินทร์ มาโคตร ชื่อเล่น พ่ออินทร์

๒. วัน/เดือน/ปีเกิด ๒๙ มิถุนายน ๒๔๘๘ อายุ ๗๗ ปี อาชีพ เกษตรกรทำนา

๓. สถานภาพ สมรสกับแม่พันธ์ มาโคตร อายุ ๗๗ ปี อาชีพ เกษตรกรทำนา

๔. ที่อยู่ เลขที่ ๗๗ หมู่ที่ ๑๗ บ้านคำแก่นคูณ ต.วังแสง อ.แกดำ จ.มหาสารคาม

๕. เบอร์โทรศัพท์ ๐๖-๑๕๘๓-๗๑๗๓

ลักษณะของภูมิปัญญาท้องถิ่น คาถาและวิธีการรักษาศึกษาเรียนรู้จากบรรพบุรุษ คือ บิดา ชื่อ คุณพ่อสมบูรณ์ ไชยปัญหา (เสียชีวิตแล้ว)

รายละเอียดภูมิปัญญา/ภาพกิจกรรม

ขั้นตอนและวิธีการรักษา เป่าน้ำมนต์เป็นเวลา ๓ วัน ติดต่อกัน ทำให้แผลที่โดนสุนัขกัดหายเร็ว เมื่อครบสามวันแผลก็หายเป็นปกติแล้ว

ค่าปลงคาย (ค่าครู) วันอังคาร

๑. ขันห้า ๑ ขัน

๒. ค่าครู ๒ บาท

๓. ไข่ไก่ ๑ ฟอง

๔. เหล้าขาว ๑ ขวด

๕. ผ้าขาว ๑ ผืน

ทะเบียนปราชญ์ชาวบ้านภูมิปัญญาท้องถิ่นตำบลวังแสง

ภูมิปัญญาด้านแพทย์แผนไทย “นวดแผนโบราณ”

<u>ข้อมูลทั่วไป</u>

๑. ชื่อ – สกุล นายฉลอ นินะราษฎร์ ชื่อเล่น พ่อหลอ

๒. วัน/เดือน/ปีเกิด -๒๔๙๒ อายุ ๗๘ ปี

๓. อาชีพ เกษตรกร

๔. สถานภาพ สมรส กับ นางสี นินะลาด

<u>ลักษณะของภูมิปัญญา</u> สืบทอดภูมิปัญญาจากบรรพบุรุษ **การนวดไทย การนวดแผนไทย** หรือ **การนวดแผนโบราณ** เป็นการนวดชนิดหนึ่งในแบบไทย ซึ่งเป็นศาสตร์บำบัดและรักษาโรคแขนงหนึ่งของการแพทย์แผนไทย โดยจะเน้นในลักษณะการกด การคลึง การบีบ การดัด การดึง และการอบ ประคบ

<u>รายละเอียดข้อมูลความรู้เกี่ยวกับภูมิปัญญาหรือภาพกิจกรรม</u>

ทะเบียนปราชญ์ชาวบ้านภูมิปัญญาท้องถิ่นตำบลวังแสง

ภูมิปัญญาด้านแพทย์แผนไทย "หมอชาวบ้าน"

ข้อมูลทั่วไป

๑. ชื่อ – สกุล	นายสุวรรณ อนุเวช	ชื่อเล่น พ่อวัน
๒. วัน/เดือน/ปีเกิด	๕ กรกฎาคม ๒๔๘๙	อายุ ๗๖ ปี
๓. อาชีพ	เกษตรกรทำนา	
๔. สถานภาพ	สมรสกับ แม่สมจิตร อนุเวช อายุ - ปี (มีบุตรธิดา ๗ คน)	
๕. ที่อยู่	เลขที่ ๕๑ หมู่ที่ ๑๙ บ้านสารพัฒนา ตำบลวังแสง อำเภอแกดำ มหาสารคาม	
๖. เบอร์โทรติดต่อ	๐๖-๒๔๖๘-๗๙๘๕	

หัวข้อความรู้ /ภูมิปัญญา ภูมิปัญญาด้านแพทย์แผนไทย "หมอชาวบ้าน"
เป็นภูมิปัญญาที่ได้ศึกษาเรียนรู้จากบรรพบุรุษ

รายละเอียดการข้อมูลความรู้เกี่ยวกับภูมิปัญญา

พ่อวัน เป็นหมอธรรม รักษาโรคได้หลายแบบ ทั้งนวด เป่าด้วยคาถาและหมอน้ำมัน หมอเอ็น โดยสืบทอดวิชาความรู้มากจากบรรพบุรุษครูบาอาจารย์ มีใจรักที่จะรักษาชาวบ้านที่เจ็บป่วยด้วยโรคที่ไม่รู้สาเหตุ หรือ รักษาแบบแผนใหม่แล้วไม่หาย ชาวบ้านในอดีตมีความเชื่อในการรักษาเพราะเชื่อว่าส่วนหนึ่งมาจากสิ่งที่มองไม่เห็น ภูตผี ปีศาจ เจ้ากรรมนายเวร เมื่อมารักษาก็มีอาการดีขึ้น จิตใจผ่อนคลาย วิธีการรักษาส่วนใหญ่ที่มาจะรักษาด้วยการเป่า และนวดเส้นเอ็น แก้กำเลิดเด็กที่ร้องไห้ไม่รู้สาเหตุ

